

# A didaktika szerepe a hallgatók tanárrá válásában a Miskolci Egyetemen

**K. Nagy Emese**

a Miskolci Egyetem Tanárképző Intézetének főigazgatója,  
emese.nagy@uni-miskolc.hu

*Írásunk célja annak bemutatása, hogy a Miskolci Egyetemen a didaktika milyen szerepet játszik a tanárrá válás folyamatában, amelynek eredményeképpen a hallgatók olyan tudással és képességekkel hagyják el az intézményt, amelyekkel sikeresen kezdhetik meg tanári pályájukat. A sikeres tanárrá válás tekintetében az egyetem továbbra is alapvetően kezeli, hogy a hallgatók magas szaktantárgyi tudással rendelkezzenek, ugyanakkor kérdés, hogy ezeknek az ismereteknek a közvetítésére hogyan készítik fel őket. Az írásban kitérünk a tanítás-tanulás folyamatának értelmezésére, a tanítási-tanulási célok kijelölésére, a tanítás-tanulási folyamatra, módszerekre, eszközökre, valamint a pedagógiai értékelésre.*

*Kulcsszavak: didaktika, tanárképzés, tanítás, tanulás*

DOI: 10.37205/TEL-hun.2023.2.07

## **Bevezetés**

Az oktatás (tanítás) fogalmának többféle definícióját találjuk meg a szakirodalomban, amelyet összegzőképpen úgy határoznak meg, hogy valamely információ (tudás) – általában nagyobb mennyiségben történő, rendszeres, esetleg intézményesített – átadása.<sup>1</sup> Itt rögtön megállunk és reagálunk erre a gondolatra, miszerint úgy véljük, hogy a tudás nem adható át (többek között Báthory, 1992; Ballér, 1997). Bármennyire is igyekszik a pedagógus megszervezni az ismeretátadást, annak a folyamatát, cselekvési sorát, az eredmény az, hogy mindenkinek újra kell teremtenie saját élményeiből azt a tudást, amit aztán majd alkalmazni tud. A tudás tanulás útján szerezhető meg, amely utóbbi az a cselekvés, amikor valaki valamilyen ismeretet elsajátít, amelynek az eredményeképpen a tudása bővül, készségei erősödnek. Ferge (Knausz, 2022) a társadalmilag releváns tudás három típusát különbözteti meg: a szaktudást (munkakör ellátásához szükséges ismeret, képesség és attitűd), a „hétköznapi” tudást (gyakorlati ismeret, képesség, az emberek

<sup>1</sup> Az oktatással foglalkozó társadalomtudomány, a pedagógia szerint az oktatás a tudás intézményesített átadása.

közötti érintkezés, kommunikáció) és az „ünnepnap” tudást, amely utóbbi az iskolában „keletkezik”, és amelyet általános (hagyományos) tudásnak nevez.

Írásunk célja annak a bemutatása, hogy a Miskolci Egyetemen a didaktikai ismeretek (Falus & Szűcs, 2022b) milyen szerepet játszanak, hogyan segítik a hallgatók felkészítését, amelyek eredményeképpen olyan tudással és képességekkel hagyják el az intézményt, amelyekkel sikeresen kezdhetik meg tanári pályájukat. Az egyetem továbbra is alapkövetelményként kezeli, hogy a hallgatók magas szaktantárgyi tudással rendelkezzenek, ugyanakkor kérdés, hogy ezeknek az ismereteknek a közvetítésére hogyan készítik fel őket. Az írásban kitérünk a tanítás-tanulás folyamatának az értelmezésére, a tanítási-tanulási célok kijelölésére, a tanítás-tanulási folyamatra, módszerekre, eszközökre, valamint a pedagógiai értékelésre.

### **Az oktatás szerepe – a tanulás támogatása**

Általános elvárás, hogy a közoktatásban dolgozó pedagógusok építsenek tanítványaik hozott tudására, valamint vegyék figyelembe diákjaik egyéni képességeit és kulturális hátterét. A pedagógusok ismerjék meg, és a tanulók szükségleteihez igazodva alkalmazzák a különböző oktatási stratégiákat, technikákat, technológiákat és a különböző pedagógiai módszerek sokaságát, amelyekkel tanítványaikat problémamegoldásra és kritikus gondolkodásra nevelhetik (Kaposi & Kalocsai, 2019).

A pedagógusképző intézmények hallgatóival szemben igényként jelentkeznek, hogy magas szintű szaktárgyi ismeretekkel rendelkezzenek, ugyanakkor a 21. századot jellemző társadalmi, gazdasági, kulturális fejlődés, a versenyképesség és a fenntarthatóság biztosítása érdekében, ezzel párhuzamosan, a tanítás céljainak és társas környezetének változásához igazodva, a didaktikai ismereteiket már ne a megtanítandó tananyaghoz, hanem az egyéni tanulói jellemzőkhöz és a tanulási célokhoz igazítsák. A hallgatók számára fontos újraértelmezni az iskola funkcióját, a tanulóközpontú, a gyermekjogok tiszteletben tartásához kapcsolódó értékek kialakítását, a sokszínű kompetenciák integrálását és ennek minél gyorsabb felhasználását. A hallgatók felkészítése akkor tekinthető sikeresnek, ha az elsajátítandó ismereteket, a tananyagot a tanulók képességeihez tudják igazítani. Ehhez a hallgatóknak ismerniük és alkalmazniuk kell a hatékony oktatási stratégiákat (Falus & Szűcs, 2022a). Követelmény, hogy a tehetséggondozás (Petriné, 2022) mellett a képzés minden szegmensében jelenjen meg a tudásban és szocializáltságban

heterogén tanulócsoportok oktatásához, neveléséhez való hozzáértés, valamint a méltányos oktatási környezet megteremtése (Nahalka, 2022b; K. Nagy, 2022b).

## **A tanárképzés célja a Miskolci Egyetemen**

Bár Miskolcon a tanárképzést a folyamatos átalakulás, fejlődés jellemzi, a végzős hallgatók teljesítményére eddig nem a minőségi, magabiztos pedagógiai tudás volt a jellemző. 2021-től deklarált cél a hallgatók professzionális felkészítése a tanári pályára, amelynek eredményeképpen a szaktudományos ismeretek mellett magas pedagógiai mesterségbeli tudással hagyják el a felsőfokú oktatási intézményt. A tanári felkészítés fókuszában a hallgatók tudásának, képességeinek emelése, attitűdjeinek, autonómiájának és felelősségének, a tanári pálya iránti elköteleződésének kialakítása áll. A képzés a transzverzális kompetenciák kialakítása mellett elősegíti a reziliencia kialakulását (K. Nagy et al., 2022). Az egyetem arra törekszik, hogy a hallgatókat felkészítse az egyetemi tanulmányok és a munkaerőpiaci követelmények közötti szakadék áthidalására és a sikeres pályakezdemésre. Az oktatók figyelmet fordítanak arra, hogy a hallgatók értsék az oktatásnak a társadalom fejlődésében betöltött szerepét, ezért a hallgatók felkészítésének egyik fókuszja a figyelmük ráirányítása a társadalmi igazságosság és a méltányosság osztálytermen belüli megteremtésének szükségességére, a tanulók sokszínűségének az elfogadására, valamint a tehetségek támogatására. A célok megvalósulása érdekében a képzés erősen támogatja a hallgatók didaktikai ismereteinek bővítését, a folyamatos tanulás és a kutatás iránti elköteleződés kialakítását.

Mivel az egyetem oktatói úgy ítélték meg, hogy a didaktika ismereteknek csak az alsóbb évfolyamokon oktatott tárgyakba való sűrítése nem elégséges a hallgatók hatékony felkészítéséhez, a tanított tárgyak újragondolásra kerültek, aminek eredményeképpen az egyetem úgy építette fel a tantárgyi struktúrát és tartalmakat, hogy a didaktika átszöje azt, azaz ismeretkörei (Falus & Szűcs, 2022b) minden oktatott (és nem csak alapozó) tárgyban megjelenjenek. Emellett a hallgatók tanulásának fontos színterei a közoktatási intézmények, kiemelt eszköze a közoktatás-felsőoktatás sikerességét elősegítő kutatásokban való részvétel. Ennek a célnak a megvalósítása érdekében az egyetem és a bázis-, illetve partneriskolák kapcsolatát a rendszeres együttműködés, szoros, azonos státuszú kapcsolat jellemzi, amely egy erős híd kiépítése az elméleti képzés és a gyakorlati tudás megszerzése között. Ennek eredményeként a hallgatók az elméleti és a gyakorlati tudást integratívan kezelik, és összekapcsolják a pedagógiai munkájuk során.

Az egyetemen a hallgatók fejlődését támogató tudományos, szakmai teljesítményt, valamint a közoktatás és a felsőoktatás közötti kapcsolatot gyenge koherencia jellemezte. Ennek a kiküszöbölésére az *egyetemi oktatók–hallgatók–közoktatásban dolgozó pedagógusok* háromoldalú együttműködésében megvalósuló kutatásoknak átfogó célja az oktatás minőségének javítása. A közös kutatások szűkebb értelemben a tanulásra és a tanításra, tágabb értelemben pedig általában az oktatásra összpontosítanak. A kutatások során prioritást élvez a tanulás sikeressége, az intellektuális képességek fejlesztése és ezen belül a személyiségfejlesztés. A hallgatók a terepgyakorlatok és a kutatásokban való részvétel segítségével megismerik az iskola és benne a pedagógusok komplex oktatási-nevelési feladatrendszerét, képesek reagálni a tanulók életkori és szociokulturális sajátosságaira, részesei lesznek a tantestület életének, megismerik az iskolai légkör jellemzőit és az intézményt körülvevő társadalmi környezetet. Ezt a tanulást támogatja a Tanárképző Intézetben belül működő „Közoktatás és a felsőoktatás partneri kapcsolata” kutatócsoport, valamint a miskolci képzés „specialitása”: hogy a hallgatók sikeres felkészítése céljából az egyetemi oktatók a közoktatási intézmények mentori mellett, egyetemi mentorként, személyre szabottan segítik a hallgatók elméleti és a gyakorlati tudásának összekapcsolását (K. Nagy, 2022a).

### **Az intézményi gyakorlatok hozzájárulása az átfogó célok megvalósításához**

A tanárképzés új stratégiájában az egyetem, az elméleti ismeretek megszerzése mellett, az eddigieknél is fontosabbnak tartja a hallgatók gyakorlati tudásának, tapasztalatainak bővítését. Cél, hogy a hallgatók úgy hagyják el a tanárképző intézményt, hogy képesek legyenek minden leendő diákjuk képességeit kibontakoztatni, legyenek képességeikben kiemelkedő vagy leszakadó, bármilyen családi közül valók, esetleg hátrányos helyzetűek.

Az alábbiakban azokat a didaktika ismeretköréhez tartozó kimeneti követelményeket gyűjtöttük össze, amelyek a miskolci tanárképzésben a hallgatók felkészítésekor prioritást élveznek. összefoglaljuk a hatékony tanulási környezet kialakítására, valamint a tanóra – benne a tanulás és a tanítás – szervezésére vonatkozó elvárásokat, valamint a tanulók munkájának értékelésekor előtérbe helyezett szempontokat.

### ***Hatékony tanulási környezet létrehozása – A tanítás-tanulás szervezése***

A kezdő tanár számára kihívást jelent, hogy egy összetett, több tényezőből álló folyamatba kell bekapcsolódnia, ezt a folyamatot kell megterveznie, és ebben végiggondolni a tanulók tanulásának a segítségét. Ennek érdekében a hallgatók megismerik a hatékony tanulási környezet fogalmát, emellett módszertani ismereteik segítik őket a tanulók egyéni és társas viselkedésének a formálásában, a többirányú kommunikáció kiépítésében, a tanulók egymás iránti tiszteletének a kialakításában és az osztálytermi normák megszilárdításában. A hatékony tanulási környezet átgondolása arra irányítja rá a hallgató figyelmét, hogy már a tervezés során tudatosodjon benne a folyamat összetettsége, tudjon a tanulók eltérő tanulási szükségleteiről, igényeiről gondolkodni (Falus & Orgoványi, 2022; Fodor & Kotschy, 2022; Golnhofer, 2022; Kálmán & Kopp, 2022; Lénárd & Czető, 2022; M. Nádasi, 2022).

A tanítás szervezése tekintetében, a pályakezdőkkel szemben elvárás, hogy magas szintű szaktárgyi ismeretekkel rendelkezzenek, és képesek legyenek olyan osztálytermi körülményeket teremteni, amelyek között a diákjaik a megfelelő ütemben és színvonalon fejlődnek. Ma már az oktatás mindennapos kellékei a digitális eszközök, amelyek alkalmazása elvárt, ezzel is segítve, hogy a tanulási-tanítási folyamat a tanulók képességeihez, sajátosságaihoz igazodjon (Szűts, Lengyel, & Racskó, 2022). Emellett az egyetem ráirányítja a figyelmet arra, hogy olyan forrásokat, technológiákat, technikákat és segédanyagokat használjanak, amelyek minden tanuló számára biztosítják képességeinek a kibontakoztatását, és támogatják a kiemelt figyelmet igénylő diákok méltányos oktatásának a megteremtését (Nahalka, 2022a; Perlusz, 2022). Az egyetem ennek begyakorlásához egy mintatantermet alakított ki, amely bútorzatában, technikai felszereltségében és a különböző információforrások helyi és azonnali elérése tekintetében biztosítja a hallgatóknak a 21. század követelményeihez igazodó felkészítést.

### ***A hallgatók tanulásának támogatása***

Kíváncsi vagyok, hogy a leendő tanárok hangsúlyt helyezzenek tanítványaik megismerésére, annak érdekében, hogy feltárják előzetes tudásukat, tapasztalataikat, így arra építve szervezzék meg a tanítási folyamatot. A tanulóknak az iskolával mint oktatási intézménnyel szemben megváltozott és egymásétól eltérő attitűdje miatt figyelembe vegyék a diákok szociokulturális háttérét és egyéni képességeit, amelyekhez hozzáigazítják a különböző oktatási stratégiákat és technológiákat. A pe-

dagógiai tevékenységnek fontos része az is, hogy a tanítványok munkáját folyamatosan figyelemmel kísérik, véleményezzék és értékeljék.

Ahhoz, hogy Miskolcon a hallgatók a fenti tudás birtokában legyenek, az oktatók a kurzusaikat igyekeznek a lehető legkülönbözőbb oktatási stratégiák, módszerek alkalmazásával megszervezni, így nemcsak az oktatott tárgy tartalmával ismertetik meg a hallgatókat, hanem „melléktermékként” a különböző oktatási stratégiák, módszerek szerinti tanóraszervezéssel is (Falus & Szűcs, 2022a; M. Nádasi, 2022), amelyet minden esetben a tanóra, benne az alkalmazott módszerek elemzésével (mit, miért, hogyan) köt össze az oktató. Az így szerzett tanóraszervezési élmények az egyetemi évek során begyakorlottakká válnak, és azokat már pályájuk megkezdésekor alkalmazni képesek a frissen kikerült pedagógusok. Az egyetem arra törekszik, hogy a didaktikai ismeretek birtokában a hallgatók számára a tanítás, a tanítás által irányított, támogatott tanulás célirányos tevékenység legyen, amely biztosítja a tanulás feltételeinek (feladat, tartalom, folyamat, stratégia, módszerek, szervezési mód, keretek, formák, eszközök, környezet) a megteremtését (Réthyné & Baska, 2022).

### ***A tanulók munkájának értékelése***

A hallgatók, a felkészítésük során megtanulják, hogy a tanulók önálló tanulása részeként az önértékelés fejlesztésére (és ezzel párhuzamosan az önképének az alakítása), a világos, egyértelmű és elérhető célok kijelölésére, továbbá mind a diákok, mind a szülők irányában megfogalmazott építő jellegű visszajelzésre törekedjenek. A hallgató számára az értékelés elsődleges célja annak megállapítása, hogy a tanuló mit tud, mire képes, azért, hogy erre a tudásra alapozva segítse őt a tanulásban, abban, hogy a diák megalapozott döntést hozzon saját tanulása következő lépéséről, hogy az értékelés minősítő funkciója mellett a tanulást támogató, a visszacsatolást a fejlesztés szolgálatába állító szerepe is meghatározóvá váljon (Rapos, 2022). Ennek a tudásnak a megszerzését jelentősen segítik az ezekkel a tartalmakkal bíró tanóra-szimulációk.

A tanóra-szimulációk alatt az egyetemi oktató az adott tantárgyat tanító pedagógus, a hallgatók az osztály tanulóinak szerepét játsszák el (a szemeszter, szemeszterek előrehaladásával a pedagógus szerepét az oktatók helyett már a hallgatók töltik be). A hallgatók, miközben a tanulók bőrébe bújva vesznek részt a tanórán, megfigyelőlapok segítségével követik a pedagógus és az egyes diákok vagy a diákcsoport munkáját, és gyakorolják saját maguk és társaik tanórai teljesítményének értékelését. Az önértékelés során a hallgatók képet alkothatnak tudásuk-

ról, teljesítményükről, ugyanakkor megtanulják, hogy az értékelés tekintetében lényeges szerep jut a társaknak, hiszen az általuk megfogalmazott értékelés gyakran fontosabb a tanuló számára, mint a pedagógusé.

A hallgatók egyetemi mentoraik segítségével heti rendszerességgel az iskolai gyakorlatuk során készített videófelvetelek felhasználásával tanórát elemeznek. A videófelvetelek elemzésének célja a hallgatók figyelmének ráirányítása a leggyakrabban előforduló tanórai jelenségekre abból a célból, hogy felkészítse őket azok tudatos kezelésére. Az elemzés során nem a hibák feltárása a cél, hanem azoknak a pillanatoknak a kiszűrése, ahol a pedagógus a tanulók erősségeit, kompetenciáit, tudásépítését követheti. A videófelvetelek elemzésének jelentőségét abban is látjuk, hogy rámutat arra, hogy a pedagógusok (hallgatók) mennyire eltérő módon értelmeznek egy-egy, a tanulók ismeretelsajátítása szempontjából fontos tanórai pillanatot.

## **A gyakorlatorientált képzés megvalósítása**

A miskolci tanárképzés jellemzője, hogy a hallgatók száma a nagy egyetemeken szokásos több ezres hallgatói létszámhoz képest alacsony, ezer alatti, ami lehetővé teszi az iskolai gyakorlat személyre szabott, hatékony megszervezését. A szaktárgy diszciplináris ismereteinek elsajátítása mellett (tantárgyi alapismeretek) a szociológiai és a pszichológiai ismeretek elsajátítására (például emberi jogok, serdülők nevelése-oktatása), a pedagógiai stratégia kidolgozására (például tanítás heterogén összetételű osztályokban) és a gyakorlat szervezésére, a tanítás kivitelezésére (beleértve az egyetemi felkészüléshez tartozó tanóra-szimulációkat is) fokozott figyelmet fordítanak. Az egyetem célja, hogy a hallgatók a didaktikai ismereteiket ne a megtanítandó tananyagból, hanem elsősorban az egyéni tanulói jellemzőkből és tanulási célokból indítsák, amihez az szükséges, hogy a gyakorlatban szerzett tapasztalat kritikusan értelmezve, a felkészülést segítve jelenjen meg a képzésben. Emellett az egyetemi mentori rendszer – a személyre szabott fejlesztés érdekében – figyelmet fordít a hallgatók erősségeinek és gyengeségeinek a feltárására, ezzel segítve, hogy melyik, a fejlődését leginkább segítő iskolát, gyakorló helyet jelöljék ki az egyes hallgatók számára.

## **A gyakorlóléhelyek jellemzői**

A Miskolci Egyetemen a tanárjelöltek legfőbb feladata, hogy a gyakorlóléhelyükön (leendő szakmai fejlesztő iskola: Falus & Szűcs, 2021) pedagógiai tapasztalatokat

szerezzenek, és kipróbálva magukat, színvonalas tanítási órákat tartsanak, bepillantást nyerjenek az iskola mindennapi életébe, kapcsolatot alakítsanak ki a diákokkal, az iskolával, a szülőkkel és minden, az iskolával együtt működő partnerrel. A gyakorlólhely kiválasztása körültekintő, megfontolt és meglehetősen hosszadalmas folyamat. A választáskor a cél olyan gyakorlólhely (még inkább kompetens pedagógus) megtalálása, ahol biztosított a szaktudományos és pedagógiai professzió erősítése, a sokszínű tanulói populáció megismerése, valamint a hallgatók szakdolgozataihoz, kutatásaihoz kapcsolódó ismeretek megszerzése és az ehhez kapcsolódó segítség igénybevételének a lehetősége.

## Összegzés

Írásunk célja annak a bemutatása volt, hogy a Miskolci Egyetemen a didaktika mint az oktatás, illetve tanítás elméletének, a pedagógiának a tudománya milyen segítséget nyújt a hallgatók felkészítéséhez, melynek eredményeképpen olyan tudással és képességekkel hagyják el az intézményt, amelynek birtokában sikeresen kezdenek meg a tanári pályájukat. Rámutattunk a képzés céljára, arra, hogy a hallgatók értsék és megértsék a felkészülésükhöz szükséges ismeretek, készségek kialakításának a fontosságát, a fejlődésük érdekében a felek között létrejött kommunikáció kiépítésének a szükségességét, az elmélet és a gyakorlat erős kapcsolatának az elengedhetetlenségét.

A képzés hatékonyságának emelése érdekében több kívánalomnak is eleget kell tenni.

- A sikeres felkészítés egyik kritériuma a közoktatásban jártas egyetemi oktatók jelenléte, ami annak a tudásnak a megszerzését segíti, hogy a hallgató képes legyen a didaktikai ismereteit az egyéni tanulói jellemzőkből és tanulási célokból indítani.
- Az óraszimulációk szintén a közoktatásban jártas egyetemi oktatók meglétét feltételezik, mivel a tanórai szimulációk során a tanulók megnyilvánulásainak biztos elemzéséhez az oktatóknak az aktív tanítás során megszerzett pedagógiai tudása, tapasztalata, gyakorlottsága jelentősen hozzájárul.
- A tapasztalat azt mutatja, hogy ma még a gyakorlólhelyen, az iskolákban dolgozó mentorpedagógusok rövid távon gondolkodnak a hallgatók felkészítésének hatékonyságával kapcsolatban, azaz a pillanatnyi sikeres záró- és vizsgatanítás az elsődleges számukra a hosszú távú pedagógiai ismeretek megalapozásával szemben. Döntően még mindig a hagyományos ta-



nárszerepben és a hagyományos módszerekben gondolkodnak a hallgatók felkészítése során, és nem fordítanak figyelmet a didaktikai ismereteknek az egyéni tanulói jellemzőkből és tanulási célokból kiinduló megtervezésére. Ennek a hiányosságnak a kiküszöbölésére az egyetem évente két alkalommal workshop keretében, „továbbképzést”, érzékenyítő tréninget szervez az iskolavezetők és az iskolai mentorok számára.

- Az egyetemen a *didaktika* nem önálló tárgyként jelenik meg, hanem ismeretei a felkészülés teljes időszaka alatt jelen vannak az oktatott tárgyakban.
- Úgy véljük, hogy a hazai felsőoktatási intézményekhez hasonlóan a Miskolci Egyetemen is erősítésre szorul – nem szeparált tantárgyként, hanem a teljes képzést átszövő prioritásként – a *társadalmi igazságosság*, a *méltányosság* megteremtésének kérdése, ami minden egyetemi oktató nézetformálását feltételezi.
- „Közoktatás és a felsőoktatás partneri kapcsolata” kutatócsoport munkájának a megszervezése rendkívül sok odafigyelést igényel, mivel egy *oktató–hallgató–pedagógus* háromoldalú együttműködés eredményét kell tudományos szintre emelni (Csíkos, 2022). Ennek a célnak az elérésén folyamatosan dolgozik az egyetem.

## Irodalom

- Ballér, E. (1997). Oktatás. In Báthory, Z. & Falus, I. (Eds.), *Pedagógiai Lexikon*, III. kötet (pp. 13–14). Keraban Kiadó.
- Báthory, Z. (1992). *Tanulók, iskolák, különbségek. Egy differenciális tanuláselmélet vázlata*. Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Csíkos, Cs. (2022). Kutatásmódszertani alapismeretek a kutatásalapú pedagógusképzésben. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 799–823). Akadémiai Kiadó.
- Falus, I. & Orgoványi-Gajdos, J. (2022). A pedagógus. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 331–365). Akadémiai Kiadó.
- Falus, I. & Szűcs, I. (2021). *A Gyakorlótól a Szakmai Fejlesztő Iskoláig*. Líceum Kiadó. <https://doi.org/10.46403/Agyakorlotol.2021.13>
- Falus, I. & Szűcs, I. (2022a). Az oktatás stratégiái. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 483–511). Akadémiai Kiadó.

- Falus, I. & Szűcs, I. (Eds., 2022b). *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához*. Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789634548454>
- Fodor, Z. & Kotschy, B. (2022). Az oktatómunka tervezése. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 691–723). Akadémiai Kiadó.
- Golnhofer, E. (2022). A tanuló. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 177–221). Akadémiai Kiadó.
- K. Nagy, E. (2022a). A gyakorlatorientált tanárképzés bevezetése a Miskolci Egyetemen. In Steklács, J. & Molnár-Kovács, Zs. (Eds.), *21. századi képességek, írásbeliség, esélyegyenlőség*. (Absztraktkötet) (p. 57). XXII. Országos Neveléstudományi Konferencia.
- K. Nagy, E. (2022b). Fokozott figyelmet érdemlő tanulói csoportok nevelésével és oktatásával összefüggő kérdések. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 307–330). Akadémiai Kiadó.
- K. Nagy, E., Lubinszki, M., L. Pálfi, D., & Fazekas, R. (2022). Innovatív helyzetkép a gyakorlatorientált tanárképzés megújításáról. *Új Pedagógiai Szemle*, 72(11–12), 128–143.
- Kálmán, O. & Kopp, E. (2022). A tanulási környezet. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 141–175). Akadémiai Kiadó.
- Kaposi, J. & Kalocsai, J. (2019). Tanítjuk vagy tanuljuk a demokráciát? Egy felmérés és tanulságai. *Új Pedagógiai Szemle*, 69(11–12), 17–32.
- Knausz, I. (2022). Az oktatás tartalma. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 397–416). Akadémiai Kiadó.
- Lénárd, S. & Czető, K. (2022). Az iskola szervezete. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 725–759). Akadémiai Kiadó.
- Nádasi, M. (2022). Az oktatás szervezési módjai/munkaformái. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 513–543). Akadémiai Kiadó.
- Nahalka, I. (2022a). A tanulás. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 107–139). Akadémiai Kiadó.
- Nahalka, I. (2022b). Oktatás és társadalom. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 61–105). Akadémiai Kiadó.
- Perlusz, A. (2022): A sajátos nevelési igényű tanulók a többségi iskolában. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 255–305). Akadémiai Kiadó.

- Petriné Feyér, J. (2022). A tehetséges gyermek, tanuló. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 223–253). Akadémiai Kiadó.
- Rapos, N. (2022). A pedagógiai értékelés. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 649–690). Akadémiai Kiadó.
- Réthyné, E. & Baska, G. (2022). A tanítás-tanulás értelmezésének történeti alakulása, változása. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 23–59). Akadémiai Kiadó.
- Szűts, Z., Lengyelne Molnár, T., & Racskó, R. (2022). Az oktatás eszközei és digitális technikái. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 585–620). Akadémiai Kiadó.
- Szivák, J. & Péter, P. (2022). A kezdő pedagógus. In Falus, I. & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához* (pp. 761–797). Akadémiai Kiadó.

## **The Role of Didactics in Teacher Trainees' Becoming Teachers at the University of Miskolc**

The purpose of this paper is to present the role of didactics in our trainees' learning, as a result of which they leave the institution with such knowledge and skills that they can successfully start their teaching career. We believe that students should have a high level of subject knowledge, but the question is how higher education prepares them to transfer this knowledge. This paper discusses the interpretation of the teaching-learning process, the designation of teaching-learning goals, the teaching-learning process, methods, tools and pedagogical evaluation.

Keywords: *didactics, teacher education, teaching, learning*